

txinpart

hautzaro ikastolako aldizkaria 2004 Martxo • 28. zenbakia

2004ko Inauteriak

Hirugarren mailakoak, aurtengo inauterietan, pozik eta gustura ibili gara. Bakoitzak bere iritzia eman ondoren gehienok ados gaude ondorengo marrazkiak agertzen duenarekin.

Guretzat politenak izan dira!

AURKIBIDEA

HAURTZARO INFORMATZEN	3
HATZAK BETE LAN	12
GURASOOK JAKIN DEZAGUN	23
GU ERE KAZETARI	25
NAHASTE BORRASTE.....	29

Kaixo lagunok:

Argitxo naiz. Zer moduz zaudete? Ni hementxe nago, Jaizkibelen, zuei eskutitza idazten. Oso pozik nago euskara asko entzuten dudalako Haurtzaron eta gainera euskaraz gero eta hobeto hitz egiten asko saiatu eta saiatzen zaretelako.

Konturatu naiz “Inauterietako Euskaraz Biziko kanpaina” egin ondoren zeinen ondo egiten dituzuen eskaerak, txiki-txikienek nola adierazten duzuen zer **nahi** duzuen; txikiak zaretenek, baina ez hain txikiak, zeinen ondo erabiltzen duzuen **naiteke**; zaharxeagoek oso ondo erabiltzen dituzue **naiteke, gaitezke edo dezaket**. Eta zaharragoek, horiez gain **zergatik**-en erantzunak ere nola adierazten dituzuen.

Hemendik, **txinpart** aldizkaria erabiliaz, **animatu nahi zaituztet** horrela jarraitzea, euskara gero eta jatorragoan hitz egiten.

Ni oso pozik edukiko nauzue!!

Argitxo

2. Hiruhilabeteko irteerak

MAILA	NOIZ	NORA	HELBURUA
H.H. ZIKLOA IRTEERAK			
H.H. 1	Otsailak 4	Añarre zarra baserrira	Baserriko animaliak ikustea
H.H. 1	Martxoak 30	Donostiara	Azoka eta Zuloagaren bustoa ikustea
H.H. 1	Martxoan	Herriko liburutegira	Liburutegia ezagutu erabili
H.H. 2	Otsailak 9	Ergoiengo Pagoartera: Antton Mendizabal	Eskultorearen lanbidea behatzea
H.H. 2	Otsailak 17	Nestor Basterretxearen artelanak ikustera	Bere artelana ezagutu eta informazioa jaso
H.H. 2	Martxoak 5	Herrian zehar	Lanbide motak ikusi
H.H. 2	Martxoak	Herrian zehar	Denda motak ikusi
H.H. 3	Martxoak 8	Elizalde auzora	Gure herriko zenbait txoko ezagutu
H.H. 3	Martxoak 9	Iturriotz auzora	Dorretxea eta Makutso ikusi eta behatu
H.H. 3	Martxoak 10	Herrian zehar	Bide hezkuntza
H.H. 3	Martxoak 16	Hondarribiara	Laffitearen artelanarekin lotuta alde zaharra eta ingurua ikusi
L.H. ZIKLOA IRTEERAK			
LH 1	Otsailak 6	Oiartzungo inauterien saio didaktikoa	Euskaraz bizi kanpaina
LH 1	Martxoak 4	Ama Xantalenara	Erromatar aztarnak behatzea
LH 1	Martxoak 17	Madalensorora	Antzerki ikustaldia
LH 1	Martxoak 24	Txotxongilo emanaldia	Sahara elkartasuna
LH 1	Otsailak 6	Oiartzungo inauterien saio didaktikoa	Euskaraz bizi kanpaina
LH 2	Otsailak 11	Okindegira	Ogia nola egiten duten ikustea
LH 2	Otsailak 25	Azpeitiko Ingurugiro etxera	Birziklapena eta kutsadura akustikoa lantzea
LH 2	Martxoak 9	E.T.B.-ra	Komunikabideak ezagutzea
LH 2	Martxoak 18	BERRIA egunkaria	Komunikabideak ezagutzea
LH 2		Oiartzungo irratira	Irratsaioa egitea
LH 2	Otsailaren 16-tik Martxoaren 24ra	Igerilekura	Igeriketa hobetzea
LH 3-4	Urtarrilak 30	Momo pelikula ikustera	

MAILA	NOIZ	NORA	HELBURUA
L.H. ZIKLOA IRTEERAK			
LH 3-4	Otsailak 10	Euskal inauteriak direla eta Argia taldearen saio didaktikoa	
LH -4	Martxoak 12-30	Bide heziketa lantzea	
LH 3-4	Martxoak 16	Antzerki saio didaktikoa	
LH 3-4	Martxoak 17	Madalensorora	Hitzak patriketa ez antzerkia ikustera
LH 3-4	Martxoak 24	Txotxongilo saioa	Sahararekiko elkertasuna
LH 5	Otsailak 3	Gernika eta Guggenheim	Inguruneko gaia: Euskal Herria Plastika
LH 5	Martxoak 3	Eusko Lege Biltzara eta Artium museoa	Inguruneko gaia: Euskal Herria Plastika
D.B.H. ZIKLOKO IRTEERAK			
DBH 2	Urtarrilak 30	Musika txokora	Tresneria ezagutzea
DBH 1	Urtarrilak 30	Ergoien / Arrieta deponitua	Uraren ibilbidea
DBH 1 - 2	Urtarrilak 9	Udal liburutegira	Pelikula / Etika
DBH 1	Martxoak 4	Lezora	Herri kirolak / G. Heziketa
DBH 1	Martxoak 23	Niessen antzokira	Antzerki topaketak
DBH 2	Martxoak 31	Zamalbidera	Kultur topaerak
DBH 4	Otsailak 28	Pelikula ikustera Niessen	Osasunaren prebentziorako programa lantzea
DBH 4	Martxoak 12	Pelikula ikustera Niessen	Osasunaren prebentziorako programa lantzea

Gu ere zuhaitz egunean

Elurraren aitzakian irteerak

la egunero irteten bagara ere gaur, zehazki, ez genuen ateratzea pentsatzen. Hotza eta elurra ari du.

Taldea osatu da poliki-poliki eta txori batek esan digu gelako kide bat ez dela oraindik elurrarekin jolastu, eta ez duela ukitu, dastatu, ezagutu...

Gure planak atzera utzi eta egoera berri honek erakutsi digu gaur zer egin: elurrarekin jolastera goaz! Beraz, berokiak jantzi eta... KALERA!

Ikastola atzean utzi eta lehenengo herri bidean elurra aurkitu dugu. Gaur zelaia txuria da. Guri jarraituz hasi dira ttiki hauek elurra ukitzen, bolak egiten eta batek besteari botatzen. Batzuentzat lehenengo aldia da; elurra hartu, eskuan eduki, hotza sentitu, eta hasiera batean ukitzeko zalantzak izan arren, segituan joan zaie beldurra beste kideak ikusita, taldean jolasteak motibatu eta konfiantza ematen du eta.

Elurrezko panpina egin dugu, elurrezko panpina txiki bat: bi harri txiki hartu eta begiak jarri dizkiogu, makila bat ahoan Olenzeroren piparen antzera, eta goroldio puska bat txapela moduan.

Gelara bueltatu eta buztina eskuetan ibiltzean SORPRESA! Elurrezko panpinak egin ari dira ttiki hauek, buztin puskak bat bestearen gainean jarriz.

Askorako eman digu gaurko irteera honek eta... ez da bukatu!

Panpina desagertzean zer? Nora joan da? Zer gertatu da elurrarekin? Nola?

Beste irteera bat egin beharko dugu hau dena ulertzeko!

AINHOA GARAÑO
(Patzuergoa)

OTSAILEKO EGUN EGUZKITSU BAT LAGUN, **AÑARRE ZARRA** BASERRIRA GOIZ PASA POLITA EGIN GENUEN.

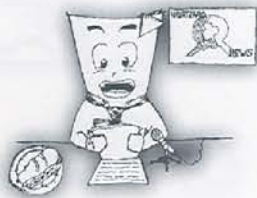
BERTAN ANIMALIA ASKO IKUSI GENITUEN: ARDIAK, ARTALDEA, OILOAK, OILARRA, KATUAK, TXAKURRAK, BEHIAK, ZEZEKA, AHUNTZAK, AKERRA, ERLAUNTZAK, ARRAINAK...

HORI GUTXI EZ DELA, OGI XIGORTU GOXO ASKOAK JAN GENITUEN.

ESKERRIK ASKO JAIONE ETA FAMILIARI.

3 URTEKO IKASLEAK

Zirko bat Ikastolan!

BEHIN BATEAN «OIHANEKO ANIMALIAK» GAIA LANTZEN ARI GINENEAN, ZIRKOA IRITSI ZEN IKASTOLARA. BIKAINA ESKEINI ZIGUTEN !

ELEFANTE KANKILUAK, TXIMU BIHURRIAK, LEHOI BELDURGARRIAK, PAILAZO XELEBREAK, DOMATZAILE AUSARTAK ETA AURKEZLE DOTOREAK IKUSI GENITUEN.

ZEINEN SAIO BIKAINA ESKAINI ZIGUTEN !

SINISTU EGIN AL DUZUE?

EZETZ, BROMA BAT DELA!. GU GINEN MASKARA ETA MAKILLAJEAREKIN HAU ANTOLATU GENUENAK:

4 URTEKO IKASLEAK

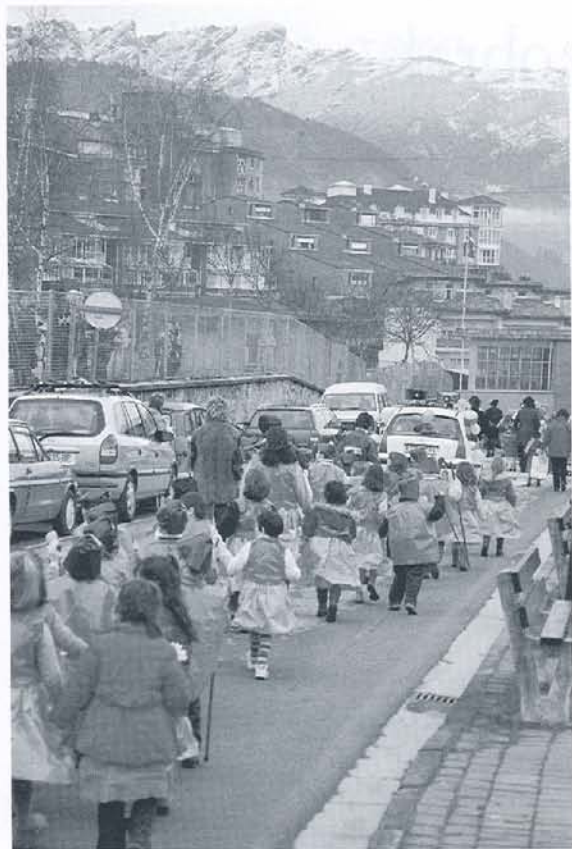
IKASPILOTA, GIPUZKOAKO FINALA

Hauek gaituzue otsailaren 14an Ikaspilotako Gipuzkoako finalean parte hartu genuen super-pilotariak!! Beno hain super ere ez, baina oso ongi pasa genuen eta opariz beteta bueltatu ginen etxera.

Finalean 20 herritako ikastetxe parte hartu genuen eta, a ze kasualitatea!, Madalensoron izan zen. Imajinatuko duzuen bezala, pilotari onak nonahi, baita jende majoa ere, baina animatzeko garaian gu hoberenak: Haurtzarokoen lelo eta kanten oihartzunak Madalensoroko frontis eta ezker paretaren artean dabilta oraindik...

OIARTZUN

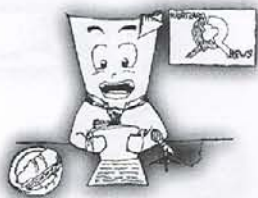

H.H. 3KOEK BAGENEKIEN AIAKO HARRIA
ZURIZ MOZORROTUKO ZELA, BERAZ
HEIDI ETA PELLOREN FILMA EGITEA
PENTSATU GENUEN, ALPEETAKO
ELURRETARA OHITUAK DAUDELAKO.

Ikastolan "THE WORLD FAIR" ospatu
zen. Bertara mexikarrak, afrikarrak,
arabiarak, txinatarrak... hurbildu ziren.
Begira, begira!

LH 5.-6. maila

Oiartzungo obrak

Gaur egunean Oiartzungo herria hankaz gora

Azkenaldi honetan Oiartzun herrian lan eta obra ugari burutzen ari dira. Batetik udaletxea, bestetik Madalena-soro ondoko lur-azpia altxa dute bertan garajeak jarri eta frontoi ireki bat egiteko. Bestetik, plaza hankaz gora dago, hodiak sartzen ari baitira.

Bestalde, oiartzuarrek Altzibarko zubia salgai jarri dute, 2004ko otsailean, gaizki egina baitago. Herrian zehar kartelak jarri dituzte telefono zenbaki batekin erosi nahi duenarentzat. Gainera, autobusak bertako etxeetako balkoiak jotzeko arrisku handia du eta, obrak direla eta, ibaia kutsatzen ari da. Bertako auzotar eta bizilagunak ez datoz bat eraikuntza berri honekin, beraz saltzea erabaki dute.

Honek guztia herritarrei ez digu mesede handiegirik egiten, autoekin ibiltzeko arazo ugari baitugu.

Ea lan hauek guztiak bukatzen diren behingoz!

Eta Altzibarko bizilagunei, **animu!!**

Imanol Areizaga eta Garazi Urdanpileta
6.maila

Gu geu artistak!

5.mailako ikasle talde bat, musikako saio batean, sormen eta inprobisazio lanean.

Ikasleek, beraien sormena garatu ahal izateko, leku aproposa dute musika. Musika gelan, tresnak eta materialak ikasleen eskura daude; ei tso! Behin, musika tresnak zaintzen ikasi duzunean...

Gaur egungo gizartea, estresaturik, gainezka.... 6/8 erritmoan gabilta. Erritmo biziaren "taupada" ondo eramatea ezinbestekoa da, baina beti, erritmo beran ibiliko bagina, lur jota bukatuko genuke. Musikan, erritmo biziak, geldoak eta baita geurea dugun zortzikoa senti arazten saiatzen gara.

Saio honetan behintzat, *Tempoa* edo denbora, ikasleak berak markatzen zuten, baita Tinbrea, espazioa, kolorea,...Honez gain, garrantzitsuena, ederki pasa zutela ARTISTA lanean.

Erein eta gero....

2003ko Prosa eta Poesia Lehiaketan ohikoa den bezala ikastolako ikasle mordoxkak parte hartu zuten. Parte hartze horren emaitzak hauek ditugu:

PROSA

1. SAILA

. SARIA JULEN AZKUE ETXEBESTE (LH 3.)

2. SAILA

. SARIA ANDONI SUSPERREGI IRAGORRI (LH 4.)

. SARIA AINOA IBARGUREN ALTZUGARAI (LH 4.)

3. SAILA

. SARIA NAIARA MITXELENA FERNANDEZ (LH 6.)

4. SAILA

. SARIA AINTZANE ARRASTUA (DBH 2)

5. SAILA

. SARIA EIDER BERGARETXE MANTEROLA (DBH 4)

. SARIA OLAIA SUSPERREGI IRAGORRI (DBH 4)

6. SAILA

. SARIA ALAIA MARTIN ETXEBESTE (Batxilergoa)

. SARIA IÑIGO GARCÍA SANTAMARÍA (Batxilergoa)

PROSA

3. SAILA

. SARIA GARAZI MITXELENA MANTEROLA (LH 6.)

. SARIA OHIANE ISASA OTAEGI (LH 6.)

. SARIA JON IRAGORRI ORMAZABAL (LH 6.)

4. SAILA

. SARIA ENEKO HUIZI (DBH 1.)

. SARIA LUR MITXELENA MARTIARENA (DBH 1.)

. SARIA AINHOA ORKAIZAGIRRE RETEGI (DBH 1.)

5. SAILA

. SARIA AINTZANE ADO ODRIOSOLA (DBH 4.)

. SARIA GARAZI ANSA ARBELAITZ (DBH 3.)

. SARIA ANE BADIOLA OSTOLAIZ (DBH 3.)

6. SAILA

. SARIA GARAZI LABORDETA GONZALEZ (Batxiler)

. SARIA ALAIA MARTIN ETXEBESTE (Batxilergoa)

. SARIA BEÑAT MENDIZABAL ESKUDERO (Batxiler)

Julen Azkue

Andoni Susperregi

Ainoa Ibarguren

Naiara Mitxelena

Aintzane Arrastua

Eider Bergaretxe

Olaia Susperregi

Alaia Martin

Iñigo Garcia

Garazi Mitxelena

Ohiane Isasa

Jon Iragorri

Eneko Huizi

Lur Mitxelena

Ainhoa Orkaizagirre

Aintzane Ado

Garazi Ansa

Ane Badiola

Garazi Labordeta

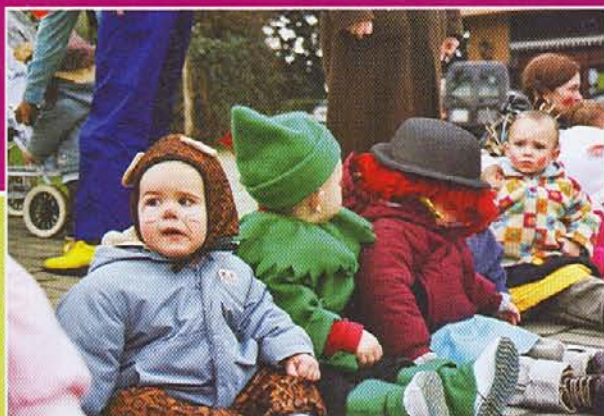

Alaia Martin

Beñat Mendizabal

Ina uteri

Inauteri

Oiartzun, gogor, gogoz erantzun

HAURTZARO IKASTOLA

H A U R T Z A R O

Hautzaro Ikastola Oiartzungo hezkuntza-aukera publikoa.

➤ Oiartzungo herriaren ekimenez sortua, oiartzuar guztion zerbitzurako.

➤ Azken 35 urteetan:

- Herrigintzako gizarte eta kultur eremuan lanean.
- Oiartzungo gurasoen aukera nagusia.
- Bere ibilbidean euskal eskola publiko berri baten apustu tinko.
- Euskara eta euskal kulturaren sustapena proiektuaren oinarria.
- Hezkuntza zerbitzu publikoaren kudeaketa autonomoa: parte

GURE EZBERDINTASUNAK FAKTORE ERAGILE	HAURTZARO IKASTOLAK ESATEN DU
IKASTETXEAREN IZAERA	GU PUBLIKOAK GARA
HEZKUNTZA GUZTION ESKUBIDEA	HERRITARREN AUKEREN BERDINTASUNA BERRI
FINANTZIAZIOA	AKORDIO EGONKORRA NAHI DUGU
GATAZKAREN KONPONBIDEA	3 200 HERRITARREK ELKARRIZKETA NAHI DU

Hautzaro Ikastola, una opción educativa pública.

➤ Surge de la iniciativa del pueblo de Oiartzun al servicio de todos/as los/as oiartzuarra

➤ En los últimos 35 años:

- Participa activamente en los ámbitos social y cultural del pue
- Es la opción mayoritaria de las/os madres y padres de Oiartz
- Apuesta activamente, en su trayectoria, por un nuevo model
- Impulsa el euskera y la cultura vasca.
- Reivindica la gestión autónoma de la educación como servicio

I K A S T O L A

koa.
rizko ardatza.
tehartzailea, integratzailea eta solidarioa.

	OIARTZUNGO UDALAK ESATEN DU
	IKASTOLA PRIBATUA DA (Herrian txertaturik betidanik)
BERMATU NAHI DUGU	HERRITARREN AUKEREN BERDINTASUNA UKATZEN DUTE
	12 MILIOI KENDU DIZKIGU
DUTE	ELKARRIZKETARI UKO EGIN DIOTE

ras.
ueblo.
tzun.
elo de escuela pública vasca.

icio público: participativa, integradota y solidaria.

Haurtzaroren hitzarmen proposamena:

1. AURREKARIAK:

- Haurtzaro Ikastola Herri Onurako ikastetxe bat da.
- Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak kontzertazioaren bidez gaur egun ematen dituen dirulaguntzak ikastolaren funtzionamendua bermatzekoak ez dira nahikoak.
- Ikastolaren egonkortasuna.

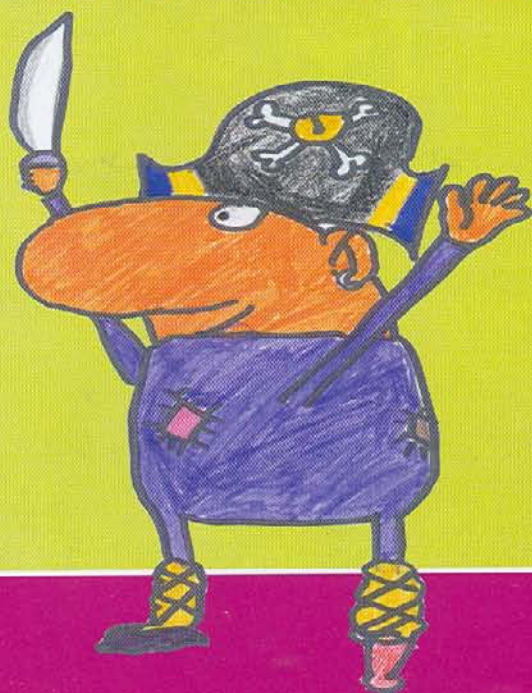
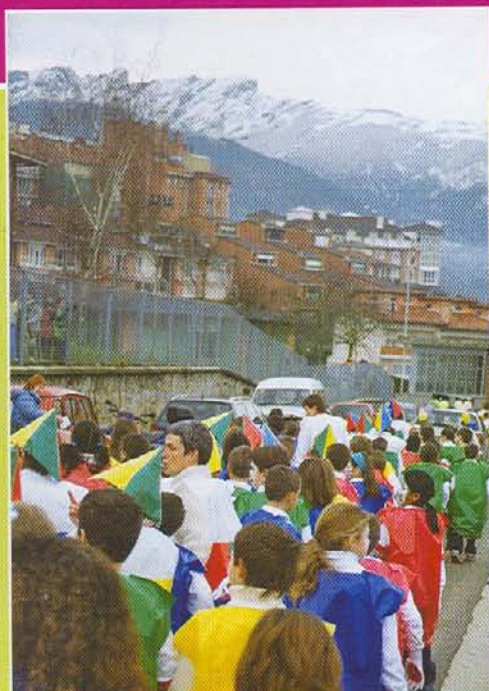
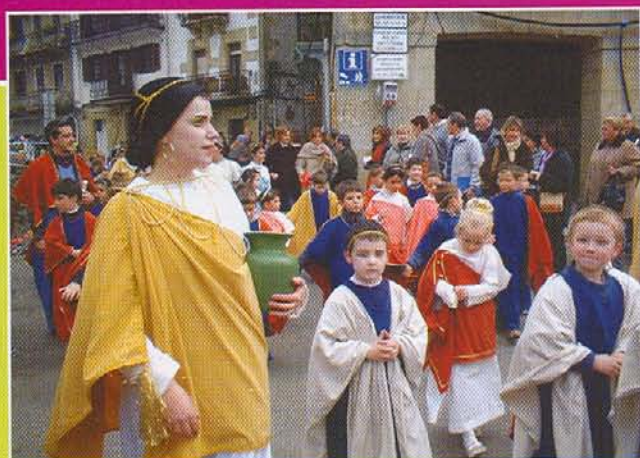
2. AKORDIOAREN EDUKIA

- Oiartzungo Udalak orain arte Haurtzaro Ikastolari ematen dizkion dirulaguntza mantentzea.
- Oiartzungo Udalak Arau subsidiarioak aldatzerakoan ikastola inguruan dagoen lur saila hezkuntza eremu gisa kalifikatzeari lehentasuna ematea.
- O.U.I. Partzuergoaren inguruan Oiartzungo Udalak, Hezkuntza Sailak eta Ikastolen Elkartea-Partaidek sinatutako akordioa errespetatzea.

mozorro bat

bi zurpegi

A ze gauza pila egin ditugun hiruhilabete honetan!

Lan asko egin dugu eta gainera memento ederrak, barregarriak eta gozagarriak ere izan ditugu:

▼ Inauterietan... Greziara joan ginen!

▲ Merendola, mmm zein otarteko ederrak prestatu genituen.

Handik etorri eta Ama Xantalenera joan ginen erromatarren aztarnak behatzera. Han ere jolasean ibili ginen bertako parkea txikia baina, jostagarria benetan.

Antton Kazabonekin solasean

A ze barreak egin genituen 3. mailakoek ANTON KAZABONEkin. Azkar igaro zitzaigun ordubetea.

Sarreran, esnatzeko, arbelean idatzi ziguna asmatzen pixka bat kostatu zitzaigun.

*Ostegunean errekan kantari
Igandean zuhaitzak dantzan
Larunbatean jango nuke
Afaltzeko saltsan
Saltsan jango nuke
Kizki eta kazka
Osoa edo erdia
Ahal bada barrura, zasta!*

O I L A S K O A

Gu ere entrenatu gara horrelakoak egiten eta bukaeran pare bat jarriko dizkizuegu. Ea asmatzen dituzuen!

Ondoren ipuin bat aurkeztu zigun, gelako batzuek irakurria genuen.

Gero, joku bat proposatu zigun. Aho-korapilo modukoak ziren azkar irakurtzeko, trabatu gabe. Gutxien trabatu zenari (Andoniri), berak idatzitako ipuin bat oparitu zion.

Bi abesti ere entsaiatu genituen.

Baina grazia gehiena, ia prest duen hurrengo liburaren kontakizunak egin zigun. Hau da: "Amona Lutxi" martxosarenak!

Amona martxosa benetan, esan zigunez. Egunero futboleak e.a. ibiltzen zena. Baina, ohikoa ez denez, eroetxera eraman zuten. Gau batean, ordea, ondo-

koen izarak eta manta guztiak hartu eta estu-estu korapilotuz; soka baten gisara jaistea lortu zuen...

Beraz, irrikitan gaude ipuin hori liburutegian noiz ikusiko!

Lehen aipatu bezala ea asmatzen dituzuen bi asmakizun hauek:

(I)

*Haurrak jolasean
ARGITXO pozik
Urteroko hizkuntzarekin
Riki-raka
Tira-tira sokatira
Zu gurekin egotea gustatuko
litzaiguke
Auzotan jira-biraka
Raka-raka
Oporrak laster heldu dira*

(II)

*Tili-tala berri emailea
Xilin-xalan gure berriak dantzan
Ikastolako txutxu-mutxuak bertan
Ni, zu, gu argazkietan
Polita da benetan
Albisteak atal desberdinetan
rin-rin-rin geletan ate joka dabil
testuan ezkutatuta nabil*

Eusko Jaurlaritzak Ikastolen ikasmaterialak saritu ditu

Ikastolen Elkartek gure neska-mutikoen ikasmaterialgintza proiektuarekin bat datorren softwaregintza sortzen jarraitzen du, ikastoletan geure euskal hezkuntza sistema sendotzeko.

Hari horretan, Eusko Jaurlaritzak irakaskuntzako sari garrantzitsuenak eman dizkie Ikastolen Elkartek prestatu eta argitara eman duen zenbait material.

Zehazki, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak urtero deitzen duen "Migel Altzo" sari-lehiaketan 2003ko multimedia-softwarerik onenaren saria eman dio Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako Ondare Arkitektonikoa - I. Erlijiosoa deritzon CD-ROMari. Azpimarratzekoa da, gainera, Eusko Jaurlaritzako Kultura Saila bilduma honetarako ematen ari den laguntza teknikoa eta ekonomikoa.

Era berean Eusko Jaurlaritzaren sail berak deituriko ikasmaterial inprimatuen "Isaac López-Mendizabal" lehiaketako bi sariak merezi izan dute, ikasleekin lan egiteko, Ikastola Elkartek sortu dituen Txanela izeneko proiektuaren materialak. Hain zuzen ere, Txanela LMHI, ikaslearen liburuak, euskaraz irakasteko testu-libururik onenaren atalean. Eta, Txanela LHMI, Irakurgaiak liburuak, oinarritzko irakurgairik onenaren atalean. Aipatu beharra dago Haurtzaro

Ikastolako Lehen Hezkuntzako ikasleek saritutako Txanela proiektuaren materiala erabiltzen dutela bere eguneroko irakaskuntzan.

Material honen guztiaren prestaketan hasierako ekarpenetatik azken ukituak arte burubelarri parte hartu du Haurtzaro Ikastolan irakasle eta Teknologiaetarako dinamizatzaile den Joxin Azkuek.

Orain urtebete Ikastolen konfederazioak ondare erlijiosoari buruz atera zuen CD-ROMari "Gipuzkoako Ondare Arkitektonikoa II. Industria eta azpiegiturak" ari buruzkoak jarraitu dio. CDRom honetan 72 agertoki azaltzen dira, hala nola. Gezaltzako gatzagak, Agorregiko burdinola, Donostiako Tabacalera, Bizkaiko Labe Garaiak, besteak beste. Horiek guztiak abentura bati jarraiki bisita ditzake erabiltzaileak, eta bidenabar garaiko pertsonaia asko ezagutu. Egileek jakinarazi dute ondare zibilaz hirugarren bat kaleratuko dutela, hiribilduak, dorretxeak, jauregiak eta baserriak arakatzeko.

Interesa izanez gero, honi buruzko informazioa Ikastolen Elkartaren webgunean: (www.ikastola.net) zabal daiteke. Dena den, CD-ROM hauek guztiak Haurtzaro Ikastolan bertan eros daitezke.

Ikastolak bertsoetan ere aitzindari

Beste ekimen askoren artean, **BERTSOZ PLAY** izeneko proiektuan lanean ari da buru-belarri **Ikastolen Elkartea**. Proiektua luzea bezain zabala, anbizioso samarra, baina merezi duena egile eta erabiltzaileen esanetan.

Hautzaro ikastolan iaz hasi ziren material hau erabiltzen, eta emaitza ezin hobek izan dituzte. Oso erabilera erraza irakasleentzat eta erakargarria ikasleentzat. Lehen Hezkuntzako 3. mailatik gorako ikasle-irakasleak ari dira lanean proiektu edo material honekin, astean ordubete eskaintzen diote.

BERTSOZ PLAY proiektuan bertsoa da protagonista, bertsoa helburu, eta baliabide. Beharbada, hizkuntzaren alderdirik garrantzikoena da ahozkotasuna, baina, era berean, eskolako egunerokotasunean zailtasun handienak dituen atala ere badela esan liteke.

Ikastetxeetan egon daitekeen hutsune hau betetzera letorke BERTSOZ PLAY proiektua: **Ahozkotasuna landuz bertsoetan ikasteko metodo edo proposamena, eta, aldi berean, bertsogintza landuz, ahozko alderdi komunikatiboan trebatzekoa.**

Deskripzioa:

BERTSOZ proiektuak sei maila ditu. Lehen Hezkuntzako bigarren eta hirugarren zikloetako lau mailak, eta DBHko lehen zikloko bi mailak.

Bertsoz Play 3. maila

Bertsoz Play 4. maila

Bertsoz Blai 5. maila

Bertsoz Blai 6. maila

Bertsoz Bai DBH-I

Bertsoz Bai DBH-2

Maila bakoitzeko materiala bi euskarritan ari dira argitaratzen:

- **Ikaslearen liburua**
- **3 bideo zinta**

LIBURUAK 15 saio edo unitate ditu, eta unitate bakoitzak hiru atal.

- Lehenengoan, bideoan ikusi eta entzundako bertso saioan oinarritutako bideo joko edo ariketak.

- Bigarrenengoan, unitatean lantzen ari diren doinua eta bertso egiturari buruzko gaiketa ahozko eta idatziak.
- Hirugarrenengoan, doinu horretako bertso edo koplaren originalen lanketa eta amaierako ariketa berriak.

BIDEO bakoitzak bost unitate (gai) ditu, eta unitate bakoitzak bi zati.

- Lehenengoan, bertso saioa bere horretan.
- Bigarrenengoan, bertsoen inguruko ahozko eta kantuzko ariketak

Proiektu honen helburu nagusiak hiru dira bereziki:

- Ikasleak bertsolaritzaren oinarritzko kontzeptu nagusiak bereganatzea.
- Eguneroko ahozko egoera komunikatiboetan erosotasunez elkarrizketan aritzea, trebeziak, grazia, bizitasuna eta egokiera lantzearekin batera.
- Ongi pasatzea.

Materiala Euskal Herriko edozein ikastetxe edo ikastolaetarako da egokia, eta jada 3. eta 4. mailakoak kalean daude. 5. maila udaran argitaratuko dute. Eta datorren urtean 6. mailari dagokiona. Proiektua luzea bezain zabala dela esan dugu, eta ez da gezurra. 6 ikasturteak bukatzean, 90 doinu izango dira ikasleak entzun eta ikasiko dituenak, eta Euskal Herri osoko 180 bertsolari ikusi eta entzungo dituenak.

Proiektuaren ardura nagusia IKASTOLEN ELKARTEARI dagokio. Egileak, Mikel Mendizabal bertsolaria eta Mikel Aizpurua eta Antton Kazabon irakasleak, azkeneko hau Hautzaro Ikastolakoak, hain zuzen ere. Ilustratzaileak Mikel Leoz eta Ima Mendiola. Eta Bideoen arduraduna Xabier Larrañaga.

Kazetariak

L.H. 4.mailan gustura jarduten dugu testu ekoizpen lanean: ipuinak, deskribapenak, azalpen testuak, instrukziozkoak, bizipenak eta iritziak jasotzen dituztenak... Ez gara aspertzen, ez horixe. Pentsa, azkenazken landu dugun testu mota elkarrizketa izan da, eta horretatik abiatuz informazio testua ere bai.

Testu mota hori lantzen hasi ginenean informazioa eskuratzeko baliagarria zela iruditu zitzaigun, horregatik, eta, Oñartzungo gaian sakontzeko asmoz, herriko alkateari elkarrizketa egiteko galdera sorta bat prestatu genuen, eta, nahi gabe ere, kazetari bihurtu ginen. Beraz, magnetofonik eta mikrofonorik gabe, baina orriz eta arkatzez ondo hornituta, Kultur Etxean elkartu ginen alkatearekin azaroaren bukaeran.

Elkarrizketa amaitu eta gero testu berriaren sortze lana hasi zen. Hasiera batean taldean egin genuen lana: erantzunetatik jasotako informazioa desberdina zenez, ordenatzen eta atalez atal sailkatzeko aritu ginen. Hori egin ondoren, banakako lana egin genuen; bakoitzak gure informazio testua osatu genuen, bakoitzak bere modura, baina denok datu beren inguruan, noski.

Azkenean, kazetariak egiten duten modura, alegia, egunkarietan eta aldizkarietan kanporatu euren lanak ba guk ere lana hori kaleratzea erabaki genuen, eta horretarako gure "Txinpart" baino modu hobeagorik ez genuen aurkitu.

Hona hemen egindako lanaren adibide bat:

Herriko alkatea, Martin Beramendi Brit, 1972ko urtarilaren 12an jaio zen beraz, laster beteko ditu 32 urte. Martin Arragoan bizi zen eta orain dela hiru urte Altzibarren bizi da.

Morenoa da, altua eta argala. Guk izaeraz ez dugu ezagutzen, baina gurekin atsegina izan zen.

Zazpi senide dira: bost mutil eta bi neska, eta Martin zaharrena da. Txikitan, Haurtzaro eta Orereta Ikastolatan ikasi zuen eta, handiagoa izan zenean, Donostian eta Bilbon. Haurtzaro Ikastolan izan zituen irakasle batzuk gogoan ditu oraindik: Joxin, Lupe, Antton, Felix,

Txomin, Maixux, Ines, Uxue... Gogoa dituen ere jolasgaraitan Kanposatura egiten zituzten eskapadak.

Lehen Martinek INECO izeneko enpresa batean egiten zuen lana, eta enpresa hori Madrilan dago, baina orain alkatetzan egiten du lana. Martin pozik dago bere lanarekin, nahiz eta zaila izan eta lanordu gehiago egin, eta denbora gutxiago eduki berak nahi duena egiteko. Lehen zortzi urte egon zen zinegotzi eta orain lau urte hauetako lana hartu du, alkatetzak lau urte irauten duelako.

Alkatetzan talde lana egiten da eta pertsona bakoitzak ardura bat dauka. Udaletxean herriko zerbitzuak antolatzen dira, eta horretarako lan mota desberdinak egiten dira: kulturakoak, hirigintzakoak, babes sozialekoak...

Lehenengo Zaharren Egoitza berrituko dutela esan digu, baita etxeak ere jendea bizitzeko. Esan digu ez dutela zinema aretorik egingo, baina Skate parke bat egingo dutela Arragoan, eta atletismoko pista bat ere, agian. Hiru urte barru, berriz, Urkabe-Arragoan parke berri bat ere egingo dutela esan digu.

Gustuak direla eta, Martin kirolzalea da, hamar urte egon zen futboleko jokatzen eta urte bat errugbian. Jateko kontuetan, bere amak egiten duen patata tortilla du gustukoena.

Bukatzeke, herriko jendeari buruz iritzi ona duela esan zigun eta hemengo umeak bihurriak eta biziak garelako ere esan zigun.

Une atsegina pasa genuen alkatearekin. Elkarrizketa egitea interesgarria izan zen gure herriko kontu gehiago jakin genituelako.

L.H. 4.mailako ikasleak

Haurtzaro Ikastolako Antzerki tailerra

Haurtzaroko Antzerki Tailerreko ikasleekin izan dugun solasaldiaren berri doakizue ondoren. Ikasle hauek **DBHko 1.mailakoak** dira, eta astean bi ordu aritzen dira lan honetan.

-Zergatik aukeratu zenuten hautazko gai hau?

Lotsak kentzeko, antzerkia gustatzen zaigulako, azterketarik ez delako egin behar, jendearekin hobeto komunikatzen ikasteko...

-Zer da tailer honetan gehien gustatzen zaizuen?

Ongi pasatzea, mozorrotzea, interpretatzea...

-Zertan laguntzen dizue Antzerki Tailerak?

Lotsak kentzen, jende aurrean hitz egiten, ongi ahoskatzen...

-Zuen ustez hautazkoa izan behar al du tailer honek?

Bai, talde lana delako.

Baina antzerki tailerrak DBH osoan jarraitu behar luke.

-Orain arte zenbat antzerki egin dituzue ikasturte honetan?

Hiru obra labur eta obra serio bat, orain lantzen ari garena.

-Zenbat talde ari zarete?

Bi. Bat Montxorekin eta bestea Anttonekin.

-Zenbat antzezpen egin dituzue jende aurrean?

Talde bakoitzak bi. Montxoren taldekoek LHko 1.mailan eta 3.mailan. Eta Anttonen taldekoek LHko 2.mailan eta 4.mailan

-Non eta noiz eskaini behar dituzue hurrengo jende aurreko saioak?

Erretereria Kultur Gunean martxoaren 23an, A.Korta izeneko eskolarteko antzerki topaketetan.

-Ikastolako tailerra amaitzean, hemendik kanpo norbaitek jarraituko al du antzerkia-ekin?

Gehienok nahi genuke. Saiatuko gara nonbait jarraitzen. Ikastolan estraeskolarretan balego...

Iban Nikolai: Didgeridoa gurean

Gu DBH 4. mailako ikasle talde bat gara eta Gizarte arloan *mundua* aztertzen ibili ondoren, aukera paregabea suertatu zaigu Australia ezagutzeko modu bitxi batean. Horren muestra ondorengo lana da. Elkarrizketa honetan Iban Nikolai dugu protagonista. Hona hemen berari buruz jakin beharrekoak:

- Iban Nikolai 26 urteko mutil oiartzuarra da eta Haurtzaro Ikastolako ikasle ohia.
- Hamasei urte zituelarik, Londresera joan zen arreba bisitatzerara, eta bertan ezagutu zuen *didgerido* izeneko musika tresna, kontzertu batean hain zuzen ere.

Zer da *didgeridoa* ?

Australian aborigenen musika tresna da. Hogeita mila urtetik gorako tresna da eta esan daiteke munduko tresnarik zaharrenetakoa dela. Horrekin batera erantsi nahi nuke naturan sorturiko instrumentua dela. Izan ere, termitek eukalipto enborra zulatzen dute eta aborigenek, ondoren, enbor hori landu egiten dute. *Didgeridoa* aborigenek euren festetan eta zeremonietan erabiltzen dute.

Noiz eta nola piztu zitzaizun musika tresna honekiko interesa?

Hamasei urte nituela Londresera joan nintzen arreba bisitatzerara eta bertan, kontzertu batean, ikusi nuen lehen aldiz *didgeridoa*. Orduan piztu zitzaidan zaletasuna bere soinuak izugarri erakarri ninduelako. Honen ondoren, handik hiru urtera, Londresera joan nintzen bizitzera eta bertan hasi nintzen tresna hau jotzen seriozki deus planteatu gabe.

Eta gaur egun...

Lanbide bezala daukat *didgeridoa* jotzea, musikari bezala ari naiz lanean eta.

Noiz eta non jotzen duzu *didgeridoa*?

Ahal dudan guztietan jotzen dut. Kanean ere jotzen dut, nahiz eta gaur egun lehen baino gutxiago jotzen dudan kanean. Hala ere, musika talde batekin jotzen dut gaur egun.

Zenbat denbora eskaintzen diozu instrumentu hau jotzeari?

Egunero denbora asko.

Musika tresna hau jotzeak ez du erraza ematen.

Hasieran ez da zaila lehenengo soinuak ateratzea. Hala ere, asko kostatzen da arnas zirkularra deritzon teknikaz jabetzea, ez baita oso erraza. Baina behin teknika hau menperatuz gero, gainontzeko guztia oso erraza da. Izan ere musika tresna hau tonu bakarrekoa da eta nota bakarrekoa ere. Ondorioz, ezin dira melodiak egin.

Konta iezaguzu nola ikasi zenuen jotzen.

Hasieran nire kabuz ekin nion. Euskal Herrira itzuli nintzenean, arnasa zirkularraren teknika ikasi nuen, baina ez nuen inongo kontakturik egin. Horregatik

Londresera itzultzea erabaki nuen. Bertan, lan bat aurkitu nuen, eta lanarekin batera, pixkanaka-pixkanaka irakasle ezberdinekin ikasten joan nintzen. Handik beste hirietatik barrena ere ibili naiz, beti ere musika tresna jotzen ikasiz: Madrilen, Belgikan, Holandan... Europatik barrena irakasle bila. Iaz Australiara joan nintzen.

Zer moduz Australiako esperientzia?

Polita eta aldi berean motza. Bertan bi hilabetez egon nintzen. Lehen hiru asteak bertako aborigenekin igaro nituen, nola bizitzen ziren ikusten eta ikasten. Hango egoera oso penagarria da, oso egoera txarrean bizi baitira. Gizon zuriak min asko egin die. Gaur egun alkoholismoan murgildurik bizi dira eta oso egoera larrian daude. Hala eta guztiz ere, esku zabalik hartu gintuzten eta esperientzia oso aberasgarria izan zen.

Australiako aborigenen egoera laburbildu iezaguzu.

Une honetan Australiako erreserbetan bizi dira. Ameriketako indioei gertatutako istorio bera bizi izan dute. Lehen nomadak ziren, eta alde batetik bestera bizi ziren, leku finkorik gabe. Gizaki zuria Australiara iritsi zenetik, erreserbak egin zituzten eta bertan bizi dira. Orain oso minduak daude. Izan ere, oraindik ez dira egokitu gizaki zuriak inposatutako lekuetara.

Erreserba horietan eskolarik ba al dute?

Bai, bai, bere eskolak dituzte, irakasle aborigenekin batera.

HONA HEMEN AUSTRALIARI BURUZKO JAKIN BEHARREKOAK

Kokapena: Ozeaniako irlarik handiena da

Hiriburua: Camberra

Biztanle kopurua: 18 025 000 australiar

Eremua: 7 682 300 Km²

Dirua: Dolar australiarra

Hizkuntza ofiziala: Ingelesa

Ogibidea: Nekazaritza, Industria, abeltzaintza.

Erljiioak: %74 kristauak, %0,9 musulmanak, %12,9 sinesgabeak, %0,8 budistak

Laburpen tentatzailea

Izenburua: Din, dan, don, kanpai hotsak non?

Idazlea: Pako Aristi

Argitaletxea: Elkar

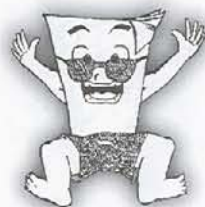
Argumentua

Unai eta Mireiaren etxean argia joan da. Kandela sailtzaile bat etorri zaie eta istorio bat kontatuko die:

Bigarren Karlista Gerrate Garaia da eta Beizaman 500 kilo zilar dituen kanpai bat jarri dute. Seikote batek lapurtu egin du, baina, gau berean, lotan zeuden bitartean, karlistek harrapatu zituzten eta bertako urtzaileak kanpaia kanoi bihurtu behar izan du. Lapurrak fusilatu behar zituzten bitartean, liberalak etorri dira eta karlisten aurka tiroka hasi.

Zer gertatuko da orain? Eta zilarrarekin?

Irakurri! Oso polita da!

LEIHO HAUEN ARTEAN BI BAKARRIK DIRA BERDINAK. IKUSTEN AL DITUZU?

1

2

3

4

5

6

7

NONDIK NORA JOAN BEHAR DU GERLARIAK
BERE EZPATA HARTZEKO?

8

9

10

11

12

13

14

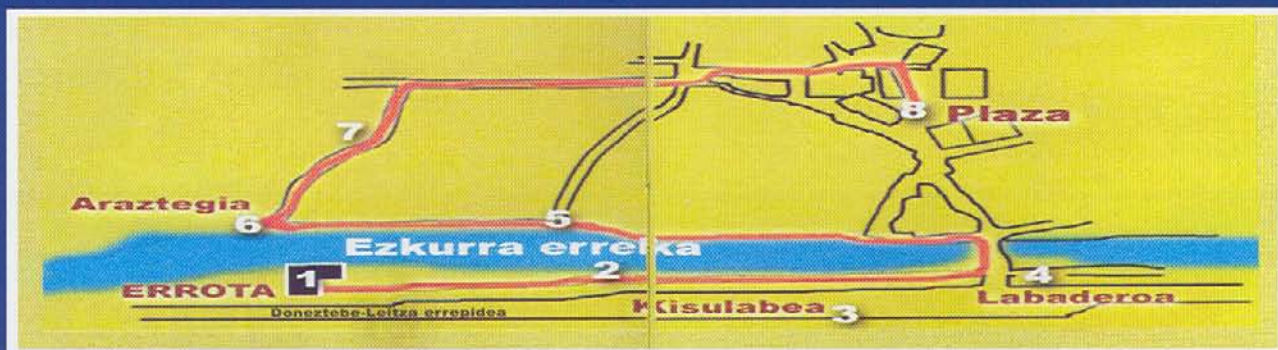
Zubietako errota-ekomuseoa

Nafarroako kantauriar haranetan, eta zehazkiago Malerrekan, Erdi Aroko zubi bat gurutzatuz Zubieta aurkituko dugu. Bere Joaldunengatik eta inauteriengatik ezaguna da herri hau.

Ibilbide honetan zehar Zubieta ezezagunena erakutsi nahi dizugu. Joarien "tuntun"etik urrun, egunerokoa naturari eta bere bizimoduari loturik bizi den herri-ka bat.

Urak gidatuko gaitu ibilbide honetan, bere paisaiaren edertasuna eta herritarren bizitzaren parte diren erabiltzeko eta probexteko modu zenbait erakutsiz.

Errota da gizakiak erabili dituen asmakizunetan zaharrenetakoa.

Pikor xehetze eta ehotze-lanetan hartzen zen nekea ttikitzeko helburuarekin asmatu ziren errotak.

Aspaldikoenak bi harriz osatzen ziren, bien artean pikorrak sartzen ziren eta joan-etorri mugimendu batekin ehotzen zen zen. Baina lehenengo ur-errota K.a. I. Mendean agertzen da, Erroman.

1610. urterako jakina da Zubietan errota bat zegoela. Errota beti egon da martxan eta gaur egun ere bizirik dirau, eta bere lana eginez gainera. Herriko eta inguruetako jendea artoa ehotzera hurbiltzen da toki honetara. Gainera, irin errotaren ohiko eginkizunari ekomuseoarena ere gehitu zaio.

Argitarapen honen ediziozko laguntzaile:

En la edición de esta publicación colabora:

kutxa

zuri esker
gracias a ti

"la Caixa"

"Oiertzuarren
zerbitzura gaude"

Mendiburu kalea 2 • ☎ 943 49 47 19

CAJA LABORAL EUSKADIKO KUTXA

ETXE ONENAK, S.A.

Bizitegi Sustapena

MENDIBIL BERRI kalitate handiko etxeak eraikitzen

Plaza de Guipúzcoa 2-3ª dcha. • 20004 Donostia • ☎ 943 42 95 21 • Fax 943 43 02 19

Biok ETXEGINTZA S.L.

Karaitza etxea • Garmendi bidea 3 • 20180 OIARTZUN
☎ 943 49 25 01 • Fax 943 49 25 01

construcciones

ARABOLAZA S.L.

Berriztatze lanak

Casa Antillas Berri (Gurutze) • 20180 OIARTZUN
☎ 943 491 365 • Postakutxa 16 • Fax 943 493 772

Hotel LINTZIRIN s.a.

☎ 943 49 20 00 • Fax 943 49 25 04

CTRA. MADRID - IRUN KM. 469 • e-mail: lintziri@adeqi.es
OIARTZUN - GIPUZKOA

TAJO

Industrias Tajo, S. Coop.

MONDRAGON
COMPONENTES

NIESSEN

ABB Niessen, S.A.

Polígono de Aranguren s/n • 20180 OIARTZUN
☎ 943 260 101 • Fax 943 260 250

Alcampo

OIARTZUN

Zure Alcampo, egunero hobetuz

AMENABAR

AENOR

ER

Empresa
Registrada

ER-424/2/96

SEAT

Ederki, s.l.

Ihurrita Bidea 13 - 6. lokala • 20180 OIARTZUN • ☎ 943 49 16 41

OIARTZUN LANTEGIAK, S.L.

Konponketak, Erakusketa, Salmetak eta Karrozeria

Ihurrita Bidea 13 - 1. lokala • 20180 OIARTZUN • ☎ eta faxa: 943 49 18 48 - 943 49 41 36

Easo Motor

FordFocus

Salmenta + Tailerra + Txapetan + eskaintza hoberenak

Lintzirin Poligonoa, 10 • 20180 OIARTZUN
☎ 943 26 04 26 - 943 26 03 91

Carrefour

OIARTZUN MERKATARITZA ZENTRUA